

Informacje bieżące

Wyniki wstępne

Warszawa, 2009–12–22

BADANIE KONIUNKTURY

Koniunktura w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach w grudniu 2009 r.

Ogólny klimat koniunktury w **przetwórstwie przemysłowym** w grudniu oceniany jest negatywnie, gorzej niż w listopadzie i w analogicznym miesiącu ostatnich czterech lat. Wpływają na to głównie większe niż przed miesiącem ograniczenia bieżącego i przyszłego portfela zamówień oraz produkcji. Mimo terminowego pozyskiwania należności od kontrahentów, pogorszyły się negatywne oceny bieżącej i przyszłej sytuacji finansowej.

Oceny ogólnego klimatu koniunktury w **budownictwie** są w grudniu negatywne, gorsze niż w listopadzie i w analogicznym miesiącu ostatnich pięciu lat. Spowodowane jest to większym niż w listopadzie spadkiem bieżącego i przyszłego portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej, a w konsekwencji pogorszeniem sytuacji finansowej badanych przedsiębiorstw.

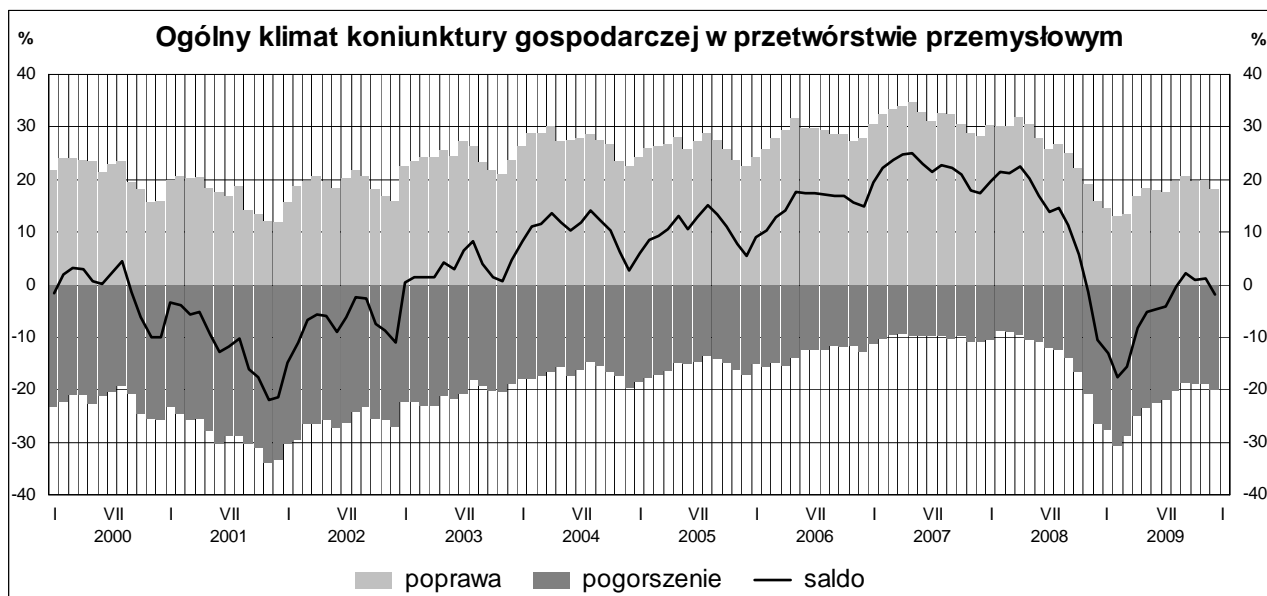
Ogólny klimat koniunktury w **handlu detalicznym** jest w grudniu oceniany negatywnie, gorzej niż w listopadzie i w analogicznym miesiącu ostatnich trzech lat. Przedsiębiorcy sygnalizują spadek bieżącej i przyszłej sprzedaży, większy niż przed miesiącem. Bieżąca i przyszła sytuacja finansowa jest oceniana negatywnie, gorzej niż w ubiegłym miesiącu.

W grudniu spośród badanych grup przedsiębiorstw **usługowych**¹ koniunkturę oceniają pozytywnie jednostki z sekcji **działalność finansowa i ubezpieczeniowa** (oceny są zbliżone do sygnalizowanych przed miesiącem i przed rokiem), **informacja i komunikacja**, **opieka zdrowotna i pomoc społeczna** oraz **działalność związana z obsługą rynku nieruchomości**. Najbardziej pesymistyczne oceny koniunktury, gorsze niż w listopadzie bieżącego i grudniu ubiegłego roku zgłaszają jednostki z sekcji **działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją**, **transport i gospodarka magazynowa** oraz **pozostała działalność usługowa**.

UWAGA: Od 2009 r. dane prezentowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), opracowanej na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Działalności (NACE Rev.2). Dane te nie są w pełni porównywalne z publikowanymi wcześniej według PKD 2004 (NACE Rev.1.1).

¹ Obejmują następujące sekcje według PKD 2007: H – Transport i gospodarka magazynowa, I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, J – Informacja i komunikacja, K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, P – Edukacja, Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, S – Pozostała działalność usługowa.

1. Przetwórstwo przemysłowe

W grudniu **ogólny klimat koniunktury** oceniany jest negatywnie (minus 2 wobec plus 1 w listopadzie). Poprawę koniunktury sygnalizuje 18% badanych przedsiębiorstw, jej pogorszenie – 20% (przed miesiącem odpowiednio 20% i 19%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Ograniczenia bieżącego (zarówno krajowego jak i zagranicznego) oraz przyszłego portfela zamówień, a także produkcji powodują, że dyrektorzy przedsiębiorstw gorzej niż w listopadzie oceniają bieżącą i przyszłą sytuację finansową. Należności od kontrahentów są pozyskiwane terminowo. W przedsiębiorstwach utrzymuje się nadmierny stan zapasów wyrobów gotowych. W najbliższych miesiącach należy oczekiwać zwolnień pracowników na poziomie zbliżonym do prognoz z listopada. Ceny wyrobów przemysłowych mogą nieznacznie spadać.

Sytuacja przedsiębiorstw poszczególnych klas wielkości¹ jest zróżnicowana. Jednostki **duże** jako jedyne oceniają koniunkturę pozytywnie, chociaż ostrożniej niż w listopadzie. Producenci odczuwają ograniczenie bieżącego portfela zamówień, ale ostrożny optymizm dotyczący jego przyszłego wzrostu powoduje, że nieznacznie rozszerzają bieżącą produkcję. W najbliższych miesiącach produkcja może być w niewielkim stopniu ograniczana. Zmniejsza się optymizm ocen dotyczących terminowego ściągania należności od kontrahentów, przedsiębiorcy sygnalizują nieco większe niż w listopadzie trudności w bieżącym regulowaniu zobowiązań. Prognozy sytuacji finansowej są także negatywne. W najbliższych miesiącach należy oczekiwać dalszych redukcji zatrudnienia, choć w skali nieco mniejszej niż przed miesiącem. Przedsiębiorcy nie przewidują wzrostu cen produkowanych wyrobów.

Ogólny klimat koniunktury w jednostkach **średnich** oceniany jest nadal negatywnie, podobnie jak w listopadzie. Oceny bieżącego i przyszłego portfela zamówień oraz produkcji są bardziej pesymistyczne niż w ubiegłym miesiącu. Utrzymuje się nadmierny poziom zapasów wyrobów gotowych. Mimo iż dyrektorzy przedsiębiorstw nie sygnalizują opóźnień w ściąganiu należności od kontrahentów, bieżąca i przyszła sytuacja finansowa oceniana jest nadal negatywnie, gorzej niż przed miesiącem. Planowane są

¹ W przetwórstwie przemysłowym badaniem objęte są podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób. W pozostałych badaniach (budownictwo, handel detaliczny, usługi) uczestniczą również podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

dalsze redukcje zatrudnienia na skalę nieco większą niż prognozowano w listopadzie. Ceny wyrobów mogą być obniżane.

Najbardziej pesymistyczne oceny koniunktury są formułowane przez przedsiębiorstwa **małe**. Bieżący i przyszły portfel zamówień oraz produkcja są ograniczane w stopniu znacznie większym niż w jednostkach średnich. Powoduje to, że oceny bieżącej i przyszłej sytuacji finansowej jednostek małych są nadal negatywne, gorsze od sygnalizowanych w listopadzie. Zapasy wyrobów gotowych kształtują się na poziomie zbliżonym do wystarczającego. Także i w tej grupie jednostek w najbliższych trzech miesiącach może wzrosnąć skala planowanych redukcji zatrudnienia. Spodziewany jest też dalszy spadek cen wyrobów gotowych.

Zróznicowane oceny koniunktury zgłaszają też przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie poszczególnych działów przetwórstwa przemysłowego. Najbardziej negatywnie swoją koniunkturę oceniają producenci: odzieży (minus 29 – spadek o 5 punktów), skór i wyrobów ze skór (minus 21 – spadek o 10 punktów), metali (minus 19 – wzrost o 4 punkty), wyrobów tekstylnych (minus 16 – spadek o 7 punktów), maszyn i urządzeń (minus 12 – wzrost o 5 punktów), a także prowadzący działalność w zakresie naprawy, konserwacji i instalowania maszyn i urządzeń (minus 13 – spadek o 3 punkty). Najbardziej korzystne oceny ogólnego klimatu koniunktury formułują producenci: wyrobów farmaceutycznych (plus 36 – wzrost o 7 punktów), papieru i wyrobów z papieru (plus 21 – wzrost o 5 punktów), chemikaliów i wyrobów chemicznych (plus 11 – spadek o 1 punkt), artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych (plus 9 – spadek o 5 punktów).

Producenci **chemikaliów i wyrobów chemicznych** oceniają koniunkturę pozytywnie, podobnie jak w listopadzie. Bieżący portfel zamówień jest ograniczany w mniejszym stopniu niż odnotowano w ubiegłym miesiącu. Producenci rozszerzają produkcję. Odpowiednie prognozy są korzystne. Zapasy wyrobów gotowych pozostają na poziomie uznawanym za nadmierny. Przedsiębiorcy sygnalizują niewielkie trudności w ściąganiu należności od kontrahentów oraz w terminowym regulowaniu bieżących i przyszłych zobowiązań finansowych. Planowane redukcje zatrudnienia mogą być nieco mniejsze od prognozowanych w ubiegłym miesiącu. Ceny chemikaliów i wyrobów chemicznych mogą rosnąć szybciej niż przewidywała prognoza z listopada.

Producenci **artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych** w grudniu oceniają koniunkturę pozytywnie, choć ostrożniej niż przed miesiącem. Oceny bieżącego portfela zamówień i produkcji są negatywne. Odpowiednie prognozy są mniej korzystne niż w listopadzie. Stan zapasów wyrobów gotowych uznawany jest przez przedsiębiorców za zbliżony do wystarczającego. Nieco zwiększają się trudności związane z terminowym ściąganiem należności od kontrahentów, a także pogarszają się oceny dotyczące bieżącego i przyszłego regulowania zobowiązań finansowych. Planowane redukcje zatrudnienia mogą być nieco większe niż przewidywano w listopadzie. Ceny artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych mogą nieznacznie wzrosnąć.

Producenci **pojazdów samochodowych, przyczep i naczep** oceniają koniunkturę pozytywnie, choć ostrożniej niż przed miesiącem. Wpływają na to gorsze niż w listopadzie oceny aktualnego i przyszłego portfela zamówień oraz produkcji. Mimo iż w niewielkim stopniu zmniejszają się opóźnienia w ściąganiu należności od kontrahentów, zwiększają się nieznacznie trudności przedsiębiorców w regulowaniu bieżących i przyszłych zobowiązań finansowych. W tej grupie przedsiębiorstw nadal należy oczekiwać redukcji zatrudnienia, mogą być one nieco większe od prognozowanych w listopadzie. Dyrektorzy

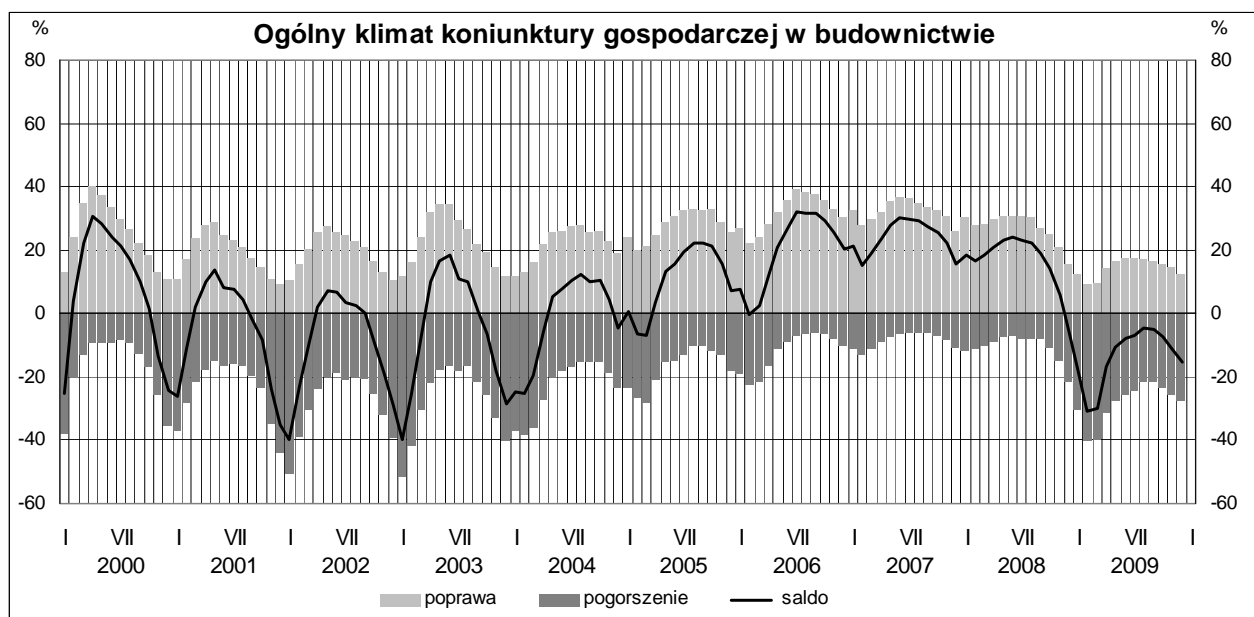
przedsiębiorstw zamierzają obniżyć ceny pojazdów samochodowych, przyczep i naczep w skali nieco większej niż przewidywano w ubiegłym miesiącu.

Oceny koniunktury formułowane przez producentów **wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych** są negatywne, zbliżone do zgłaszanych w ubiegłym miesiącu. Oceny portfela zamówień i produkcji oraz prognozy produkcji są niekorzystne, gorsze od zgłaszanych w listopadzie. Prognozy portfela zamówień są mniej pesymistyczne od przewidywań sprzed miesiąca. Nieznacznie zmniejsza się nadmierny poziom zapasów wyrobów gotowych. Przedsiębiorcy nie odczuwają opóźnień w ściąganiu należności od kontrahentów. Mimo to utrzymują się trudności w terminowym regulowaniu bieżących i przyszłych zobowiązań finansowych. Dyrektorzy planują redukcje zatrudnienia nieco większe niż przewidywano w ubiegłym miesiącu. Spadek cen wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych może być nieco mniej znaczący od prognozowanego w listopadzie.

W grudniu dyrektorzy firm produkujących **wyroby tekstylne** oceniają koniunkturę pesymistycznie, gorzej niż w ubiegłym miesiącu. Oceny bieżącego i przyszłego portfela zamówień i produkcji są bardziej negatywne niż w listopadzie. Zapasy wyrobów gotowych są uznawane przez przedsiębiorców za nadmierne. Mimo terminowego ściągania należności od kontrahentów pogarsza się sytuacja finansowa przedsiębiorstw. Planowane ograniczanie zatrudnienia może być większe niż prognozowano w listopadzie. Na najbliższe trzy miesiące przedsiębiorcy przewidują dalszy spadek cen wyrobów tekstylnych.

Producenci **metali** oceniają koniunkturę nadal negatywnie, choć nieco lepiej niż w listopadzie. Wpływają na to mniej pesymistyczne prognozy portfela zamówień oraz produkcji. Oceny bieżące w tym zakresie są nadal pesymistyczne, gorsze od zgłaszanych w listopadzie. Utrzymuje się nadmierny poziom zapasów wyrobów gotowych. Poprawiają się możliwości terminowego ściągania należności od kontrahentów. Mimo to nadal pogarsza się bieżąca i przyszła sytuacja finansowa przedsiębiorstw. Przedsiębiorcy tego działu przemysłu planują utrzymanie znaczących redukcji zatrudnienia. Możliwy jest spadek cen metali, wolniejszy niż przewidywano w ubiegłym miesiącu.

2. Budownictwo

W grudniu **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie minus 16 (w listopadzie minus 11). Poprawę koniunktury sygnalizuje 12% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie 28% (w listopadzie odpowiednio 15% i 26%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Przedsiębiorcy odnotowują dalszy spadek **portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej**. Przewidywania w tym zakresie na najbliższe trzy miesiące są również niekorzystne i gorsze niż w listopadzie. Spośród badanych przedsiębiorstw 16% planuje, że będzie prowadziło prace budowlano-montażowe za granicą (przed rokiem 23%). Dyrektorzy tych przedsiębiorstw obawiają się, że spadek **portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe na rynku zagranicznym** może być nieco większy niż przewidywano w ubiegłym miesiącu.

Zarówno oceny bieżącej **sytuacji finansowej** przedsiębiorstw budowlano-montażowych jak i jej prognozy są niekorzystne, gorsze od sygnalizowanych w listopadzie. Utrzymują się trudności w terminowym ściąganiu płatności za wykonane roboty budowlano-montażowe. Planowane ograniczenie **zatrudnienia** może być większe od prognozowanego w ubiegłym miesiącu. Możliwy jest dalszy spadek **cen** realizacji robót budowlano-montażowych.

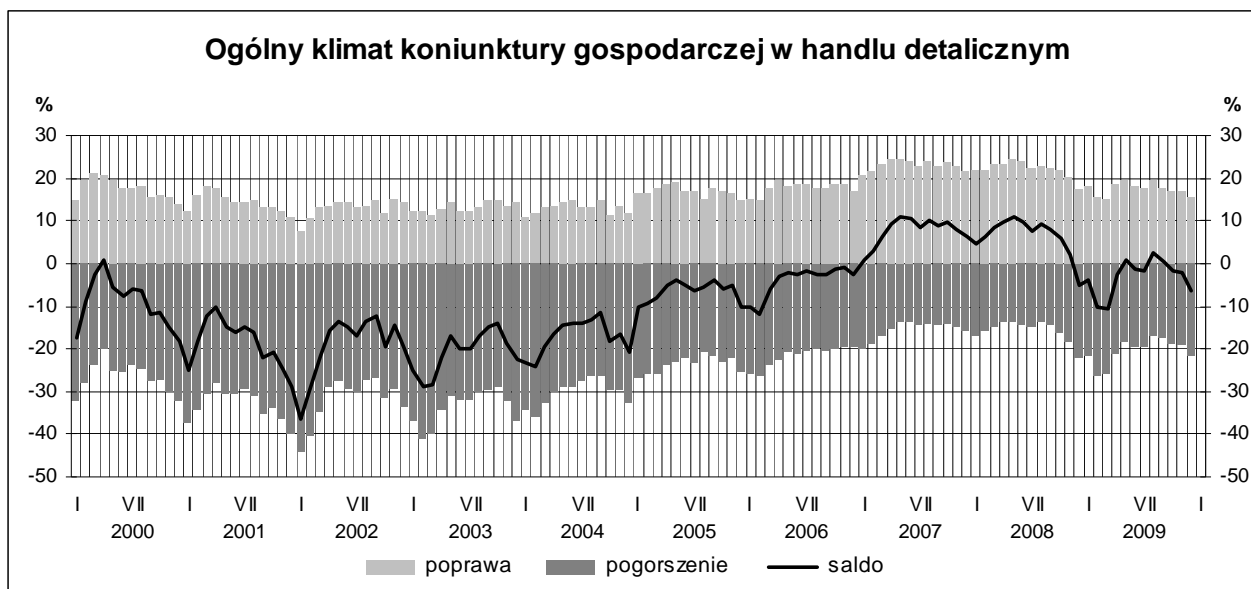
Sytuacja przedsiębiorstw budowlano-montażowych poszczególnych klas wielkości jest zróżnicowana. Wprawdzie ogólny klimat koniunktury jest oceniany negatywnie i gorzej niż przed miesiącem we wszystkich klasach, ale przedsiębiorców z jednostek małych (w tym mikro) i średnich charakteryzuje znacznie większy pesymizm aniżeli przedstawicieli firm dużych. Jednostki duże odnotowują również najmniejszy spadek bieżącego portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej. Przedsiębiorstwa wszystkich klas wielkości odnotowują opóźnienia płatności, co powoduje, że ich sytuacja finansowa jest oceniana negatywnie, szczególnie w przedsiębiorstwach małych i średnich. Prognozy jednostek małych i średnich na najbliższe miesiące dotyczące portfela zamówień, produkcji budowlano-montażowej i sytuacji finansowej są nadal negatywne. Przedsiębiorstwa duże przewidują zwiększenie portfela zamówień, choć mniej znaczące niż oczekiwano w ubiegłym miesiącu. Mimo to prognozy produkcji budowlano-montażowej i sytuacji finansowej tych przedsiębiorstw są negatywne, choć w mniejszym stopniu niż pozostałych jednostek.

Odsetek przedsiębiorstw nie odczuwających żadnych **barier w prowadzeniu działalności budowlano-montażowej** kształtuje się na poziomie 4,8% (4,5% w listopadzie br. i 5,0% w grudniu 2008 r.). Największe trudności napotykane przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery związane są z konkurencją ze strony innych firm (63% badanych przedsiębiorstw w grudniu, 62% w listopadzie br. wobec 50% w grudniu 2008 r.), kosztami zatrudnienia (51% w grudniu, 52% w listopadzie br. wobec 56% przed rokiem), a także niedostatecznym popytem (48% w grudniu, 47% w listopadzie br. wobec 29% w grudniu 2008 r.). W porównaniu z grudniem ubiegłego roku najbardziej wzrosło znaczenie barier związanych z niedostatecznym popytem oraz konkurencją ze strony innych firm, natomiast zmalało – bariery związanej z niedoborem wykwalifikowanych pracowników (z 40% do 19% przy 20% w listopadzie br.).

W grudniu 16% przedsiębiorstw budowlano-montażowych ocenia swoje **zdolności produkcyjne** jako zbyt duże w stosunku do oczekiwanego w okresie najbliższych dwunastu miesięcy portfela zamówień, 75% jako wystarczające, a 9% jako zbyt małe. W porównaniu z grudniem 2008 r. zmniejsza się udział jednostek oceniających swe zdolności produkcyjne jako zbyt małe i wystarczające, natomiast wzrasta – przedsiębiorstw, które oceniają je jako zbyt duże.

W porównaniu z grudniem ubiegłego roku przedsiębiorcy zgłaszają zmniejszenie **wykorzystania mocy produkcyjnych** z 84% do 76% (w listopadzie br. – 78%).

3. *Handel detaliczny*

W grudniu wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w handlu kształtuje się na poziomie minus 6 (minus 2 w listopadzie). Poprawę koniunktury sygnalizuje 16% badanych przedsiębiorstw, natomiast jej pogorszenie – 22% (przed miesiącem odpowiednio 17% i 19%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

W grudniu odnotowuje się spadek bieżącej sprzedaży, większy niż przed miesiącem. Utrzymuje się nadmierny stan zapasów towarów. Zwiększają się trudności przy regulowaniu bieżących zobowiązań. Prognozy sprzedaży i sytuacji finansowej są nadal negatywne, gorsze niż w listopadzie. W konsekwencji, ilość towarów zamawianych u dostawców może być ograniczana bardziej znacząco niż prognozowano przed miesiącem. Dyrektorzy planują zmniejszyć zatrudnienie w skali nieco większej niż w listopadzie. Sygnalizowany wzrost bieżących i przyszłych cen towarów jest nieznacznie mniejszy od zgłaszanego przed miesiącem.

W poszczególnych klasach wielkości przedsiębiorstw sytuacja jest zróżnicowana. Przedsiębiorstwa małe (w tym mikro) oceniają koniunkturę gospodarczą negatywnie, natomiast średnie i duże – pozytywnie, choć ostrożniej niż przed miesiącem. Najlepszą sytuację odnotowują firmy duże, sygnalizujące – jako jedyne – wzrost bieżącej i przyszłej sprzedaży. Mimo to w najbliższych miesiącach ich sytuacja finansowa może się pogorszyć. W jednostkach średnich zgłaszany jest spadek bieżącej sprzedaży. Jej prognozy na najbliższe miesiące są negatywne, nieznacznie gorsze niż przed miesiącem. Bieżąca i prognozowana na najbliższe miesiące sytuacja finansowa w tej grupie przedsiębiorstw oceniana jest negatywnie, na poziomie zbliżonym do ocen sprzed miesiąca. Najgorsze diagnozy i prognozy sprzedaży, a także sytuacji finansowej zgłaszają przedsiębiorstwa małe (w tym mikro).

Dodatni wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury odnotowano dla branż gospodarstwo domowe – plus 6 (plus 10 w listopadzie) oraz włókno, odzież, obuwanie – plus 2 (plus 10 przed miesiącem). Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury dla branży żywnościowej wynosi minus 1 (w listopadzie plus 3), a dla branży pojazdy samochodowe

– minus 2 (w ubiegłym miesiącu plus 1).

Na optymistyczne oceny koniunktury w jednostkach branży **gospodarstwo domowe** mają wpływ pozytywne oceny przedsiębiorców dotyczące bieżącej sprzedaży towarów. Odpowiednie przewidywania w tym zakresie są jednak negatywne. Poziom posiadanych zapasów towarów uznawany jest za wystarczający. Zarówno bieżąca jak i przyszła sytuacja finansowa oceniana jest nadal negatywnie. W konsekwencji oczekiwanego spadku sprzedaży, przyszłe zamówienia na towary u dostawców mogą być ograniczane. W grudniu dyrektorzy przedsiębiorstw sygnalizują wzrost bieżących i przyszłych cen towarów na poziomie zgłaszanym w listopadzie. W najbliższych miesiącach planowany jest wzrost zatrudnienia, jednak nieco mniejszy niż prognozowano przed miesiącem.

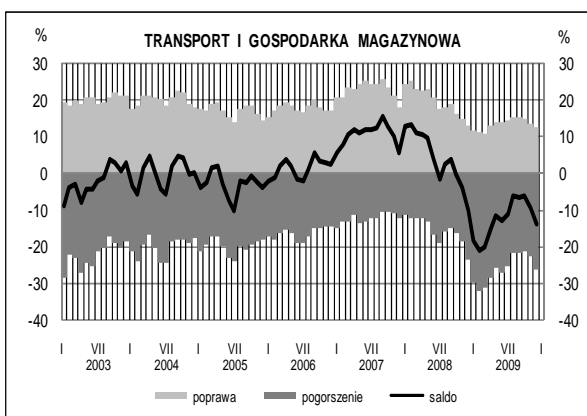
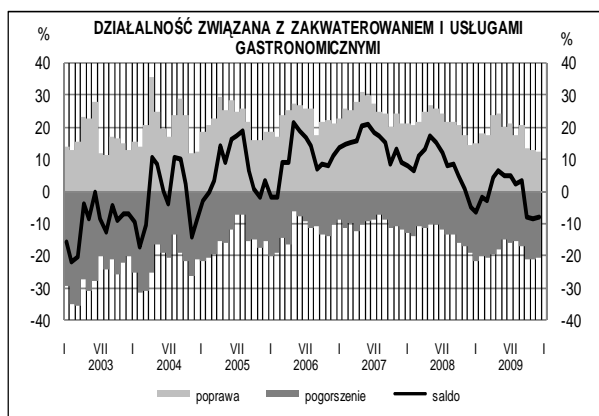
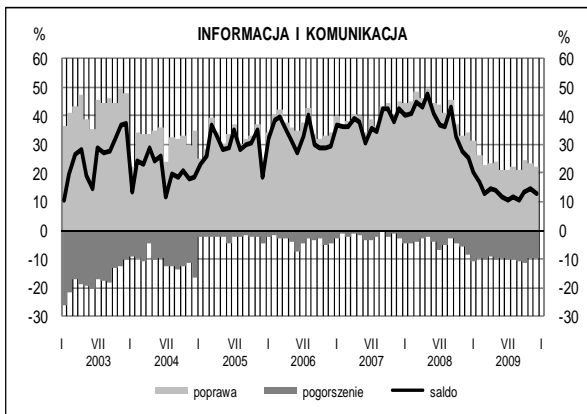
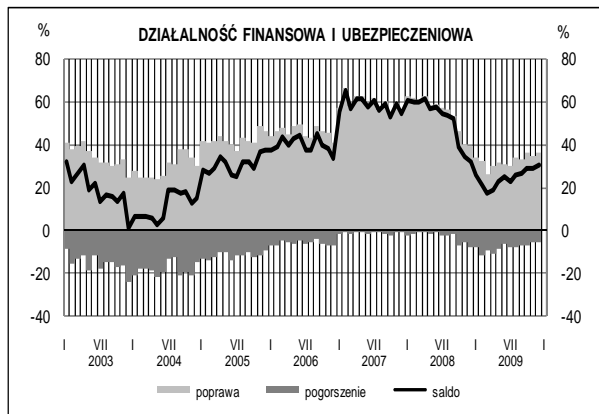
W branży **włókno, odzież, obuwie** odnotowuje się spadek bieżącej sprzedaży. W najbliższych miesiącach planowany jest jej wzrost, jednak mniejszy niż prognozowano w listopadzie. W konsekwencji, zapowiadane jest niewielkie ograniczenie ilości towarów zamawianych u dostawców. Pogarsza się bieżąca sytuacja finansowa przedsiębiorstw. Odpowiednie prognozy są pozytywne, choć ostrożniejsze od formułowanych w ubiegłym miesiącu. W grudniu przedsiębiorstwa sygnalizują spadek bieżących i przyszłych cen towarów. Dyrektorzy planują zwiększyć zatrudnienie, choć w stopniu znacznie mniejszym niż przewidywano przed miesiącem.

W grudniu badane przedsiębiorstwa branży **żywnościowej** odnotowują spadek bieżącej sprzedaży, choć mniejszy niż przed miesiącem. Nadal odnotowuje się nadmiar zapasów towarów. Prognozy sprzedaży wskazują na możliwość jej niewielkiego wzrostu, nieco mniejszego niż przewidywano w listopadzie. Ilość towarów zamawianych u dostawców może rosnąć wolniej niż prognozowano przed miesiącem. Zarówno bieżąca jak i przyszła sytuacja finansowa oceniana jest nieco bardziej pesymistycznie niż w listopadzie. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują nieznacznie zmniejszyć zatrudnienie.

W grudniu przedsiębiorstwa branży **pojazdy samochodowe** sygnalizują ograniczenie bieżącej sprzedaży, bardziej znaczące niż w ubiegłym miesiącu. Sytuacja finansowa oceniana jest nadal pesymistycznie. Wraz z przewidywanym dalszym spadkiem sprzedaży, na najbliższe miesiące prognozowane jest pogorszenie sytuacji finansowej. Przy sygnalizowanych nadmiernych zapasach towarów, przedsiębiorcy planują ograniczanie zamówień na towary u dostawców na poziomie zbliżonym do zapowiadanego w ubiegłym miesiącu. Odnotowuje się wolniejszy niż w listopadzie wzrost bieżących cen, w najbliższych miesiącach wzrost cen może utrzymać się na poziomie zbliżonym do prognozowanego miesiąc wcześniej. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują dalsze redukcje zatrudnienia.

Spośród badanych jednostek, w grudniu 5,3% deklaruje, że nie odczuwa żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** (5,5% w listopadzie br., 4,9% przed rokiem). Największe trudności napotymane przez przedsiębiorstwa zgłaszające występowanie barier związane są z konkurencją na rynku (barierę tę sygnalizuje – podobnie jak miesiąc temu – 67% przedsiębiorstw, w grudniu 2008 r. – 71%), kosztami zatrudnienia (56% w grudniu, 57% przed miesiącem, 62% przed rokiem) oraz wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (51% w grudniu i listopadzie br., 54% rok temu). W porównaniu z grudniem ubiegłego roku najbardziej wzrosła uciążliwość barier związanych z: trudnościami w rozrachunkach z kontrahentami (z 14% do 24%), niedostatecznym popytem (z 36% do 44%), trudnościami z uzyskaniem kredytów bankowych (z 8% do 12%), a także wysokością odsetek bankowych (z 14% do 17%).

4. Usługi

W grudniu wskaźnik ogólnego klimatu w sekcji **działalność finansowa i ubezpieczeniowa** kształtuje się na poziomie plus 30 (w listopadzie plus 29). Poprawę koniunktury odnotowuje 36% badanych firm, a jej pogorszenie – 6% (w listopadzie odpowiednio 35% i 6%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Dyrektorzy jednostek sygnalizują korzystne oceny zarówno bieżącego jak i przewidywanego popytu, sprzedaży oraz sytuacji finansowej, a także niewielki wzrost bieżących i przyszłych cen oferowanych usług. W najbliższych miesiącach należy oczekiwać spadku zatrudnienia w tej grupie jednostek. Spośród badanych jednostek, w grudniu 2,5% deklaruje, że nie odczuwa żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności (2,2% w listopadzie 2009 r. i 2,9% w grudniu ub.r.). Największe trudności napotykane przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery związane są z konkurencją firm krajowych (79% w grudniu, 81% w listopadzie br. i 76% w grudniu 2008 r.). W ciągu roku w największym stopniu wzrosło znaczenie barier związanych z wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (z 14% do 26%) i niedostatecznym popytem (z 29% do 38%), natomiast spadło – z brakiem wykwalifikowanych pracowników (z 28% do 16%).

W grudniu wskaźnik ogólnego klimatu w sekcji **informacja i komunikacja** kształtuje się na poziomie plus 13 (w listopadzie plus 14). Poprawę koniunktury odnotowuje 22% badanych firm, a jej pogorszenie – 9% (w listopadzie odpowiednio 24% i 10%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Jest to związane z mniej optymistycznymi prognozami popytu, sprzedaży i sytuacji finansowej. Również bieżący popyt jest oceniany mniej korzystnie niż w listopadzie. Oceny bieżącej sprzedaży utrzymują się na dodatnim poziomie sprzed miesiąca, a w konsekwencji oceny aktualnej sytuacji finansowej są mniej pesymistyczne. Sygnalizowany jest nadal spadek zarówno bieżących jak i przewidywanych cen. W najbliższych miesiącach należy oczekiwać

niewielkiego zmniejszenia zatrudnienia w tej grupie jednostek. W grudniu 10,3% badanych przedsiębiorstw deklaruje, że nie napotyka na bariery w prowadzeniu swojej bieżącej działalności (w listopadzie odsetek ten wyniósł 10,9%, w grudniu przed rokiem 7,7%). Największe trudności napotymane przez firmy zgłaszające bariery związane są z kosztami zatrudnienia pracowników (51% w grudniu i w listopadzie br., 54% w grudniu przed rokiem) oraz konkurencją firm krajowych (46% w grudniu, 48% w listopadzie 2009 r. wobec 58% w grudniu ub.r.). W porównaniu z grudniem 2008 r. najbardziej wzrosło znaczenie bariery związanej z niedostatecznym popytem (z 18% do 32%), natomiast spadło – z konkurencją firm krajowych (z 58% do 46%).

W grudniu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji **zakwaterowanie i gastronomia** kształtuje się, podobnie jak w listopadzie, na poziomie minus 8. Poprawę koniunktury odnotowuje 12% badanych firm, a jej pogorszenie – 20% (w listopadzie odpowiednio 13% i 21%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Mimo że oceny bieżącego popytu, sprzedaży i sytuacji finansowej ulegają dalszemu pogorszeniu, prognozy w tym zakresie są nieco mniej pesymistyczne od formułowanych w listopadzie. Odnotowywany jest nieznaczny spadek bieżących cen. W najbliższych miesiącach ceny usług mogą w niewielkim stopniu wzrosnąć. Przewidywana redukcja zatrudnienia może być nieco mniejsza niż prognozowano w listopadzie. Odsetek przedsiębiorstw nie odczuwających żadnych barier w prowadzeniu działalności kształtuje się na poziomie 6,7% (8,1% w listopadzie br., 4,4% w grudniu ub.r.). Największe trudności napotymane przez jednostki zgłaszające bariery związane są z kosztami zatrudnienia pracowników (61% w grudniu, 63% w listopadzie br., 67% przed rokiem). W ciągu roku najbardziej wzrosło znaczenie bariery związanej z niedostatecznym popytem (z 46% do 52%), natomiast spadło – z brakiem wykwalifikowanych pracowników (z 35% do 22%).

W grudniu wskaźnik ogólnego klimatu w sekcji **transport i gospodarka magazynowa** kształtuje się na poziomie minus 14 (w listopadzie minus 9). Poprawę koniunktury odnotowuje 12% badanych firm, a jej pogorszenie – 26% (w listopadzie odpowiednio 13% i 22%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Wynika to z pogorszenia zarówno ocen bieżących jak i przewidywań dotyczących popytu, sprzedaży oraz sytuacji finansowej. Spadek bieżących i prognozowanych cen usług utrzymuje się na poziomie sprzed miesiąca. Skala planowanych zwolnień pracowników może być nieco większa niż prognozowano w listopadzie. W grudniu 8,7% badanych przedsiębiorstw deklaruje, że nie napotyka na bariery w prowadzeniu swojej bieżącej działalności (w listopadzie br. odsetek ten wyniósł 8,9%, w grudniu przed rokiem 6,6%). Największe trudności napotymane przez firmy zgłaszające bariery związane są z konkurencją firm krajowych (54% w grudniu bieżącego i ubiegłego roku, 52% w listopadzie 2009 r.) oraz niedostatecznym popytem (52% w grudniu, 51% w listopadzie br. wobec 42% w grudniu 2008 r.). Znaczenie tej ostatniej bariery w skali roku wzrosło w największym stopniu. W porównaniu z listopadem ub.r. w największym stopniu spadło znaczenie bariery związanej z kosztami zatrudnienia pracowników (z 62% do 49%) oraz brakiem wykwalifikowanych pracowników (z 25% do 14%).